

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CLXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96520](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96520)

opinione, & reiectis alijs sententijs Bald. & aliorum in hac materia institutionis rei certæ ad effectum, ut trahi possit ad uniuersum, nō est dīa inter filiū, & extraneum nec dari pōt ratio diuersitatis uera, nec efficax ad ea, q̄ hñr per Imol. latē in d. §. si ex fundo post Bart. Angel. & alios. & Bal. in alijs locis; ergo cum ex auctoritate gl. & Bart. in d. §. sed si portio idem importent, & sint eiusdem naturæ ista uerba relinquo iure institutionis, cuius sunt illa hæredem instituo, dicēdum est hoc procedere indistinctē in quolibet et extraneo. ¶ Non obstant not. p. moder. in d. c. si pater in 12. col. in vers. sed limita primo & c. Quia pro ratiōne sciendum est, q̄ omnia, q̄ ipsi moder. ibi ponūt, sunt d. Ioan. de Imol. sumpta ex uerbis eius in d. §. si ex fundo, & in d. c. Raynuitius & in l. ex facto la. 2. ff. de hæred. instit. ubi Imo. refertur, & dicens idem, qd̄ referunt moderni in d. c. si pater in 12. col. ponit ista uerba, aduerte, q̄ dispositio facta in re certa, si nō est facta dispositio alia uniuersalis, trahitur ad uniuersum patrimoniu, si est facta per uerba merē ciuilia puta instituo, vel hæres esto, secus si per uerbum relinquo, vel per aliud uerbum cōe per not. in l. cogi §. & generale ff. ad Treb. & ideo inaduerterenter moder. dixerunt, sed limita primo, qm̄ institutio facta fuit per uerba directā ciuilia & c. secus si per uerba obliqua, quia impossibile est, q̄ institutio possit dici facta p uerba obliqua, cum ista repugnet, & aduerferentur institutio, & uerba obliqua l. uerbis ff. de vulg. & pup. Bart. in l. Cēturio, & Ioan. And. & gl. in d. c. si pater, & ideo rectius loquutus fuit Ioan. de Imol. per uerbu dispositio, non aut per uerbum institutio, quo uerbo uñ fuerunt moder. Præterea moder. in d. 12. col. dicunt p uerba obliqua puta per uerbu relinquo, & in hoc non rectē loquuntur, qm̄ uerbum relinquo non dī uerbu obliquum, sed cōe, qd̄ differt specie ab obliquo, ut tradit Bart. in d. l. Centurio, & hñr per gl. & ipsosmet moder. in sequenti gl. & sic non vñr se firmare in d. 12. col. cū aliter se firmādo loquatur de uerbo relinquo, & et de illis uerbis relinquo iure institutionis in sequenti gl. in 16. & sequi col. & nō cōtenti moderni ijs, q̄ dixerunt in d. 12. col. se remittunt ad dicenda infra in glo. proxima, ubi aliter loquuntur. Igitur super ijs, q̄ in d. 12. col. dixere, nō est faciendum fundū, sed in sequentib. quæ pro nobis faciūt. ¶ At saluando et ea, quæ dixerunt in d. 12. col. dico 16 ipsos loqui, t qm̄ uerbu obliquum, siue cōe, ut est uerbum relinquo esset adiectū rei particulari simpliciter absq; illis uerbis iure institutionis, de quib. nos loquimur, quia tunc nunq̄ trahitur ad uniuersum; & hæc intelligentia apertē colligitur ex lege, & auctoritate, quas ipsi allegant vñ ex d. l. cogi, & Dyn. & Bar. qui tex. cum ibi nō loquuntur, qm̄ uerbu cōe, siue uelimus dicere obliquū, simpliciter fuit adiectum rei particulari absq; illis uerbis iure institutionis, ut ibi expressē colligitur, & ita oēs doctores ponentes illud, q̄ ibi dicunt moderni, intelligūt, & loquuntur, ergo nihil ad propositum nostrum, q̄ uerba doctoris, & gl. intelligi debent fm̄ legem, & iura, q̄ alleg. Bar. in l. non solum §. liberationis. ff. de libe. leg. & negari non pōt, quin clarū sit, q̄ moderni ibi non loquuntur in illis terminis, nec expressē, qm̄ uerbu relinquo esset adiectū illis uerbis iure institutionis, q̄ fm̄ Bar. dñr directā ciuilia, sicut illa hæredem instituo: Et si quærat, qm̄ pōt fieri institutio particularis per uerbum obliquū, puta relinquo, non teneor ulterius rādere, q̄rat, qui uelit id scire, satis est mihi, q̄ moder. ibi expressē nō loquuntur, qm̄ uerbum relinquo est iunctum illis uerbis iure institutionis. Præterea, ut dixi, moder. aliter loquuntur, q̄ faciant docto. alij, & fortē non bene, cū

17 t institutio non possit fieri p uerba obliqua, nec in re certa, nec in uniuerso, quia uerba obliqua repugnant institutioni, ut in §. si instit. de pup. subbst. cum ibi not. & in d. l. uerbis. Sequamur ergo ueras doctrinas doct. antiquorum, & omittamus cauillationes. Reliqua suppleat excellen. Dom. Auditor. L. D.

S V M M A R I V M

- 1 Legitimitas infantis illegitimi facta a Comite an sit ualida.
- 2 Et an per ratificationem illius conuallidetur, & nu. 20.
- 3 Legitimationis ratificatio per legitimum facta etiam post mortem eius, de cuius successione agitur, operatur.
- 4 Legitimitas non requirit tempore legitimationis presentiam, & consensum legitimi, dummodo ratificatio, seu consensus illius postea sequatur.
- 5 Et sufficit ratificatio etiam tacita.
- 6 Et quando, & quomodo quis illam ratificare dicatur.
- 7 Ratificari, & confirmari non posse id, quod nullum est, quomodo procedat, & nu. 24.
- 8 Legitimandi potestas omnis in comite dependet a facultate ei per principem concessa, & solum quatenus uerba concessio- nis, & privilegij se extendunt, & nu. 16.
- 9 Noiborum appellatione adulterini comprehenduntur.
- 10 Verbis narratiuis, et relatiuis alterius dispositionis, et præsertim limitatiue non est standum, nec ea disponunt, sed ad limites prioris dispositionis restringi debent, & num. 15.
- 11 Verbis Papæ narratiuis, & relatiuis quando sit standum, & nu. 34. & 35.
- 12 Verba narratiua, & assertiua geminatē prolata disponūt, illi que est standū: Nisi plata esset, habita expressa relatione ad aliud nu. 36. et quō geminatē prolata esse debeant nu. 37.
- 13 Priuatio præsupponit habitum.
- 14 Oppositū idem in opposito operatur, qd̄ propositū in proposito.
- 15 Legitimandi illegitimos infantes potestas per quæ uerba, & quando data censetur, si in specie data non fuit.
- 16 Legitimandi per rescriptum potestas cui competat.
- 17 Manserum, & Bastardorum appellatio nō comprehendit adulteros, & quos comprehendat.
- 18 Legitimandi manseres, & bastardos potestatem habens nō dicitur posse adulteros legitimare.
- 19 In legitimatiōibus semper qualitas illegitimitatis est exprimenda, & quare.
- 20 Legitimitas nulla quando per ratificationem legitimi possit conuallidari, & quando secus.
- 21 Nullum ab initio ex defectu potestatis, & ratione incompeten- tiæ non potest postea confirmari, & nu. 23.
- 22 Sententia nulla ex defectu iurisdictionis, & potestatis iudicis non pōt postea de consensu partium ratificari, ut ualeat tanquam sententia: sed ualebit tanquam pactum nu. 19.
- 24 Nullum posse confirmari, ut ualeat a die ratificationis, nō aut ut ualeat tanquam si ab initio ualisset, quomodo procedat.
- 25 In ratificante, seu confirmante maior debet esse potestas, & auctoritas, quam in primo faciente.
- 26 Nullum ex defectu potestatis, & iurisdictionis non potest postea confirmari etiam ab eo, qui potuisset dare iurisdictionē, & potestatem illud faciendi.
- 27 Processus factus, & sententia lata a non delegato, tanquam a delegato non ualent, nec possunt postea confirmari a superiore, qui illum facere delegatum potuisset.
- 28 Iurisdicō, & potestas a principio nulla quomodo postea possit confirmari, & conuallidari.
- 30 Testes singulares non probant.
- 31 Testiū singularitas inducitur ex diuersitate locorū, uel temporū.
- 32 Et maxime in actū reiterabili.
- 33 Probatio testiū dubia debet contra producentē interpretari.
- 34 Verbis narratiuis, et asseritiuis qm̄ sit standū, et qm̄ ea disponūt.
- 38 Ex uerbis priuatiuis, & destrucitiuis necessario non sequitur concessio, & positio.
- 39 Curator datus bonis tenetur administrationis illorum rationē reddere, & reliqua restituere.
- 40 In restitutione fideicommissi grauatus, uel hæredes sui tenentur ad fructuū restitutionem, & a quo tempore.

EPI.

E P I T O M E.

Legitimationem infantis illegitimi, qui esset adulterinus, facta a comite, qui nec in specie, nec per uerba generalia potestatem legitimandi in fantes, & adulterinos habebat, non valere nec per ratificationem ipsius legitimati posse conuallidari ostendit.

CONSILIVM CLXXI.

Miso processu causae una cum depositionibus testimonium, & praesertim trium examinatorum super scientia, & ratificatione facta a Philippo de legitimatione ipsius, uisum; tenore sententiae latae per D. Iudicem a quo, dubitatio oritur an dicta sententia in ea parte, qua iudex reos conuictos absoluit ab alijs contentis in petitione Stangelini agentis, & per ipsos declarauit legitimatiōem de Philippo factam, de qua in processu, ualuisse, dicatur ualida, & iuste lata, an uero iniusta, & per iudicem ad quem sit quoad illam partem ad fauorem Stangelini agentis reuocanda. Et primo aspectu videtur dicendum, quod sententia in illa parte fuerit bene, & iuste lata, nam & si forte uerum est, quod infans non possit a comite Palatini legitimari iuxta ea, quae habentur in l. si filius, qui sunt sui, uel alie iur. & ibi Ang. & in dispo. sua inci. Nobilis quidam genere, Bal. in l. iubemus. C. de emanc. lib. in fi. & Fran. de Cur. in consil. 64. & alij, quos plene refert idem Fran. asserens hanc esse eorum opinionem, & ab ea in iudicando non esse recedendum, tamen legimitatio facta de infante conuallidat per eius ratificationem factam eo tempore, quo potuit ratificare, ut videtur esse de mente Ang. in d. dispo. Sali. in d. l. iubemus in uerfic. & adde per tex. in §. & generaliter in auth. quibus mod. nat. effi. sui. Rom. in consil. 194. in proposita consultatione in 4. dub. per tex. in d. §. & generaliter, & in l. 1. C. si maior fac. rat. hab. & talis ratificatio operatur, etiam si a legitimo facto fuerit post mortem eius, de cuius successione agitur, ad tradita per Ang. in dispo. in l. dub. in 3. col. & sequitur Alex. in consil. 139. in 2. col. uol. 1. & Dec. in consil. 55. & 367. qui multa ad propositum cumulat, & tamen cum ibi in legitimatione non requiritur praesentia, nec consensus legitimati tunc legitimationis, dummodo consensus, seu ratificatio illius postea sequatur, ut habetur per Ang. in c. 1. §. 1. & 37. & tamen sufficit nedum expressa ratificatio, sed et tacita, arg. l. paulus respondet. ff. rem. rat. hab. cum similib. allegatis per Dec. in d. consil. 367. & tamen primus filius legitimatus sciuit legitimationem de se factam, si non dixit, consentire, & ratificare uideatur, argo non per glo. si in l. in adoptionibus. ff. de adoptio. Nec obstat, quod legitimitatio, quae ab initio fuit nulla, non potuit per ratificationem subsequenter confirmari, cum non possit confirmari id, quod est nullum Bar. in l. obseruare. ff. de offi. pro. consil. in fi. & Petr. de Anch. in cōs. 122. Quia respondetur hoc uerum esse quoad effectum, ut actus, qui fuit nullus, per confirmationem, & ratificationem ab initio ualeat, sed bene potest confirmari, & ratificari quoad effectum, ut ualeat a die confirmationis, & ratificationis, ut not. distinguit Bart. in d. l. obseruare in 1. opposit. & sequitur Alex. in consil. 78. incip. Viso in pen. col. uol. 5. sed Philippus de legitimatione sua habuit scientiam, & notitiam saltem post illius pubertatem, & ante, & post mortem patris sui, & non dixit, imo illam acceptauit, ut constet ex depositione trium testimonium, de quibus in processu, ergo dicta legitimitatio per Philippum censetur ratificata, & ideo debet censeri ualida, & efficax saltem a die scientie, & ratificationis illius per ea, quae plene adducit Decius in d. consil. 55. & 367. ¶ Secundo tamen quis omnis potestas comitis legitimantis dependeat a facultate illi per principem concessa, quia comes censetur habere potestatem solum, quatenus uerba priuilegij se ex-

tendunt, & non ultra, ut habetur per Bal. in c. 1. §. naturales in fi. uer. si de seu. fuer. contr. Soc. in consil. 147. in ult. col. uol. 2. cum similib. quae alias in consilio super hoc causa per me edito allegauit, & per collegij Archiui solum uideatur habere potestatem legitimandi manferos, & bastardos, & non adulterinos, seu nothos, ut ex tenore priorum literarum apostolicarum continetur, tamen attendita serie secundarum literarum apostolicarum dictum collegium censetur habere potestatem legitimandi non solum manferos, & bastardos, sed et nothos, quorum appellatione et adulterini continentur, ad tradita per gl. & doct. in c. nisi cum pridem de renuntiatio. cum similib. ergo attendita potestate legitimantium legitimatio facta de Philippo adulterino ualuit. Nec obstat, quod id, quod in dicta secunda Bulla apostolica dicitur de nothis, ponitur assertiue, & narratiue, seu relatiue referendo se ad priorem bullam, non autem dispositiue, & ideo dictis uerbis narratiuis, & relatiuis non est standum, nec ea dantur disponere, sed ad limites prioris dispositionis restringi debent per ea, quae not. uoluit Bart. in extrauagan. ad reprimen. in uer. prout, & in l. edita in pen. col. per illum tex. C. de eden. ibiq. doct. & per Dec. in consil. 63. Alex. in consil. 9. uol. 5. gl. in Lunica C. quoniam non peten. par. & Ioann. Andr. in c. inter dilectos de praebendis, Cardin. in clem. si in fi. de senten. excommunicata. Bal. in l. non epistolis in prin. C. de probat. & habetur in c. si papa de priuilegiis in 6. & Inno. in c. cum ab ecclesiarum de offic. ordin. cum similib. quae respondetur, quod ex quo Papa in dictis uerbis narratiuis se fundat, illis est standum, & ea dantur disponere, attento, quod papa, qui illa uerba assertiue posuit, habebat potestatem concedendi talem auctoritatem legitimandi nothos per ea, quae habentur in c. si papa de priuilegiis in 6. & clem. 1. cum ibi not. de probat. Secundo dici potest, quod ex quo uerba illa assertiue bis, & geminate fuerunt expressa, ut patet in praedictis literis apostolicis, illis est standum, & dantur disponere per ea, quae habentur per Alex. in l. ex hac ff. de donat. cum similibus ab eo allegatis. Tertio ex uerbis illis appositis in dictis literis, ac quod nulli omnino hominum liceat & notarios creare, nothos, & illegitime conceptos natalibus restituere, inferri, quod papa uoluit hanc potestatem dicto collegio referuare, cum loquatur ibi dispositiue respectu collegij, & priuatiue respectu aliorum, nam tamen priuatio praesupponit habitum l. decem ff. de uerb. obligat. & Bald. in l. moueor ad fi. C. si seruus exportat. uen. & tamen quod operatur propositum in proposito, idem operatur oppositum in opposito l. pomponius §. sed & is circa fin. ff. de procu. rat. cum ibi nota. & l. si §. si ff. de leg. 3. ¶ Sed praedictis omnibus non obstantibus, primum est concludendum, quod sententia in dicta parte absolutoria lata ad fauorem reorum fuerit iniusta, & inualida tum respectu legitimationis factae de persona d. Philippi, quae non ualuit, & nulla fuit, tum respectu fructuum, in quibus praesupposito fideicommissio, prout D. iudex a quo praesupposuit, rei conuenti condemnari debuerunt, ueluti infra dicitur. Et quod legitimitatio praedicta fuerit nulla non solum quoad effectum bonorum, & successionis, sed et absolute, & simpliciter, adeo, quod locus fuerit substitutioni vulgari, quia Philippus haeres institutus incapax fuerit iuxta ea, quae habentur in l. 2. C. de haered. instit. & ibi gl. & doct. cum similib. constat manifeste ex ijs, quae me in alio priori consilio edito in hac causa quod est positum infra sub nu. 176. copiose dicta fuerunt, ac et ab alijs eximijs doctoribus, quod ad fauorem Stangelini agentis consuluerunt, quorum dictis pauca addi possent, si diligenter consideretur, et maxime quia tamen dictum collegium Archiui

Archini non habuit potestatem legitimandi bastardos infantes in specie, nec et per uerba uniuersalia, & pragnantia priuilegij vcz & quoscunq; alios, vt dicit Dec. in d. cons. 35, qui consuluit in casu, in quo uerba priuilegij erant ualde pingua, & pragnantia, & apposita erant illa uerba & quoscunq; alios quocunq; defectum patientes, quo casu pp hmoi uerba censetur data potestas legitimandi et infantes, ut ibi per Deciu, & per alia, q in dicto priori meo consilio adduxi, item quia in dicto priuilegio concessio predicto collegio non fuit derogatum legib. imperialib. srijs, prout fuit necessarium ad hoc, ut ipsi Collegio diceretur data potestas legitimandi infantes q regulariter, & fm magis coes opiniones doctorum legitimari non possunt, vt dixi in dicto consilio: si n. hmoi clausula fuisset apposita in priuilegio concessio dicto collegio, profecto tunc forte dici posset dictam legitimatorem ualere, & substineri posse, prout in specie in hoc casu, & non in alio consuluit Dec. in d. cons. 367, maxime in pe. col. post And. Barbat. in cons. 34. in 5. col. vol. 2. ¶ Preterea

16 ¶ potestas legitimandi per rescriptum, quae sui natura soli principi coepetit, vt in auth. quib. modis nat. efficitur in § illud uero, & in auth. quibus mod. nat. efficitur, legit. in § liceat igitur, pot et competere illis, quib. hoc a principe specialiter ex priuilegio concessum fuit, ut comitib. Palatinis iuxta not. per Bal. in l. 2. C. de feruit. & aqua in q. 18. & in l. rescripta. C. de prec. imper. offer. ibiq; doct. Qui comites circa hoc solum id facere possunt, qd ipsi specialiter, seu expressse concessum fuit: & ppea bene inspicere debet tenor priuilegij, argo c. porro de priuileg. cum infinitis, qd ad propositum in dicto meo consilio adduxi. Sed quis a papa data fuerit collegio predicto prae legitimandi maneres, & bastardos, q quoru appellacione non comprehenduntur nothi, hoc est adulterini, vt colligitur ex ijs, q hnt per gl. in vers. maneres, & ibi doct. in c. nisi cu pridem de renuncia. sed solum vulgo concepti, & nati ex concubina, ut hnt et per moder. in c. per uenerabilem 3. col. qui filij sint legitimi, tn non dr data prae legitimandi adulterinos: & t ideo hac prae legitimandi concessa dicto collegio non pot extendi ad legitimatorem, q fieret de adulterino, qm plus est quem esse adulterinu q esse manerem, & bastardu, ut supra, & ppea maius est legitimare adulterinos, q maneres, & bastardos, vt colligitur ex text. in c. 1. iuncto c. tanta qui filij sint legitimi, & t ob id in legitimatorem. semp debet exprimi qualitas illegitimitatis, ut per D. An. to. in d. c. per uenerabilem, & ibi D. Praposi. in 1. col. sed d. Philippus legitimatus fuit adulterinus, ergo legitimatio de eo facta no ualuit. Ex alijs quoq; rationib. dicta legitimatio fuit nulla, ut colligitur ex ijs, quae dixi in dicto meo consilio, quae hic aliter non reperio, ¶ Et qm tota uis praesentis consultationis consistit in respondendo illis, quae in sriu supra allegata fuerunt, ex quoru ratione veritas facilius conitare poterit, ideo ad id deueniendo. Non obstat primo, q t quis legitimatio facta de illegitimo infante in se no ualeat, tn ex ratificatione ipsius co ualidari pot, ad tradita per Bal. in cons. 121. inci. Titulus principis in 3. lib. per Roma. in cons. 194. in p. posita consultatione, & ponunt legitae in l. Gallus, §. forsitan ff. de liber. & posthum. cum similib. supra adductis, quia rñdetur hoc uerum esse, qn legitimatio esset facta ab habente prae legitimandi et infantes, uel expressse, uel ex uerbis generalib. & legitimatio diceretur non subsistere solum ex hoc, qd fuisset legitimatus infans, qui non potuit consentire, qm talis legitimatio ab initio non ualeat, seu esse

ctum non habet, nisi sequuta ratificatione illius, qui fuit legitimatus, & ita proprie loquuntur tex. in d. §. gñaliter in auth. quib. mod. nat. eff. sui, & doct. in d. §. forsitan. & Bal. & Roma. in dictis consilijs: sed qn comes legitimans non habuisset prae legitimandi putantes, prout in dubio hanc prae legitimare non censetur, ut dixi in dicto meo consilio, & est opinio magis cois, uel puta adulterinos, & ipse tales legitimaret, q ex ratificatione ipsorum legitimatoru postea diceretur hac legitimatio nulla ab initio ex defectu iurisdictionis, & prae legitimantis confirmari, profecto esset absurdum, imo falsissimum hoc dicere, quia sequeretur primo, t q id qd est ab initio nullum ex defectu potestatis, & ratione incompetencie, posset postea confirmari t regulam. l. qd in initio. ff. de reg. iur. & 3. ea, quae hnt in l. 2. C. coia utriusque iud. iuncta. l. f. C. si a non compet. iud. & per Inn. & Fel. in c. illud de praesum. na partes ex suo consensu non possunt ex post facto confirmare sententiam nullam ex defectu potestatis, & iurisdictionis iudicis, ut ea ualeat tanq sententia, qm nulla est maior nullitas, q illa, quae ex defectu prae legitimantis ex incompetencia prouenit, ut hnt in clem. 1. de sequestra. post. & fruct. & not. in clem. 1. de re iud. Secundo sequeretur, q ille, qui non habuit prae legitimandi certum genus personarum, posset illam habere ex simplici consensu legitimati et postea subsequenti, & sic ex simplici consensu priuati, §. l. priuatorum. C. de iurisdic. om. iud. Terio sequeretur, q t id, qd nullum est maxime ex defectu potestatis, posset ex post facto confirmari, & ratificari 3. ea, quae hnt per Bar. in d. l. obseruare. ff. de offi. procur. & per Anch. in d. cons. 122. & facit id, qd hnt in l. posthumo. C. de bon. post. 3. tab. Nec t huic obstat, si diceretur fm Decium in d. cons. 367, q id, qd nullum est, confirmari non pot quoad effectum, ut illud ualeat ab initio, tanq si ab initio ualuisset, sed bene pot confirmari, ut id ualeat a die ratificationis factae, ut est de mente Bar. in d. l. obseruare in r. opposit. & Alex. in cons. 78. uol. 5. & faciunt ea, quae hnt per gl. in d. l. quod in initio circa finem: Quia rñdetur, hoc procedere, qn illud, quod ab initio fuit nullum, ex post facto fuit confirmatum ab ipso faciente, qui prae legitimandi illud faciendi habebat, tunc n. id, quod fuit nullum, confirmatur postea ab eo, qui illud fecit, seu ius faciendi habuit, ut nunc, no aut ut ex tunc, ut in d. l. obseruare in fi. & per totum de confir. utili, uel inutili: & ita procedunt not. per glo. in d. l. qd ab initio & hoc modo proprie loquitur Alex. in d. cons. & Bart. in d. l. obseruare in 1. opposi. per illum tex. Secus, si quid factum fuisset ab aliquo alio nulliter, & maxime ex defectu potestatis ad utilitatem alicuius, qui de per se hanc prae legitimare non haberet, qm tunc illud, quod fuit nullum, non posset confirmari ab illo, ad cuius utilitatem factum fuisset, cum ipse per se prae legitimandi illud faciendi non haberet, per praedicta, & maxime t cum ex parte confirmantis, seu ratificantis maior debeat adesse potestas, & auctoritas, q ex parte primi facientis, ut in c. venerabilem de electio. cum ibi not. & arg. cu acceissent cum ibi not. de confir. & p totu de confir. utili, uel inut. Praterea t q ille, qui non habuit prae legitimandi, & iurisdictione, fecit actum nullum ex defectu prae legitimantis, & iurisdictionis, no pot ille actus aliquo modo ex post facto confirmari ab alio, q ab initio prae legitimandi habuisset dadi ea iurisdictione, & prae legitimantis: & ideo t si is, q no erat delegatus, pcessit in aliqua ea ut delegatus, pcessus est nullus, & snia no ualeat, nec pot ex post facto confirmari a superiore, qui potuisset ipsum facere delegatum, ut est gl. in l. licet

et. &
sci. h
iurisd.
faciunt
de An
matio
pratis.
sup. &
legitim
buit pr
obstat
ille, qu
nem, c
nem d
habere
& hoc
ra uale
ut in d
rari no
ante co
fuisset
obseru
tio fac
ab ipso
Nec o
¶ t in
sensum
q snia
quis ta
& pact
pra for
lippu n
runt Pl
gitima
gulari
& in l.
Paulu
in ciui
Bapti
nis sua
& dict
dicta c
Phil. in
sti, q h
& q p
ciscus
ciuita
Taxo
ras d. l.
teret i
timat
instru
porta
patri
sente
instru
& q p
in d. c.
uel se
Philip
timat
se Ph
castra
habita
ri Pe
dicto
& rat
cis, &
xoru
loci,

cer, & ibi Bar. ff. de iud. & not. in l. instar. C. de iure fi
sci li. 10. in fi. gl. magna, ac et in l. unica. C. qui p sua
iurisd. & in l. 1. vbi Cyn. C. ubi de crim. agi oport. &
faciunt alia plura, quæ ad propositum adducit Per.
de Anch. in d. consi. 122. ita in terminis nris si legiti
matio facta a Comite palatino fuit nulla ex defectu
præti, illa nō potuisset confirmari et a superiore, ut
sup. & minus posset confirmari per ratificationem
legitimati, qui non potuit per se legitimare, nec ha
buit prætem dandi auctoritatem legitimandi. Nec
obstat tex. in d. obseruare in fi. quia rōdetur, qd si
ille, qui fecit actū nullū, puta qui dedit iurisdictionem,
cum ius illā dandi nō haberet, uult iurisdictionem
nem datam ex postfacto confirmare, postquā cepit
habere prætem dandi iurisdictionem, & auctoritatē,
& hoc pōt ad effectū, ut illa iurisdictione confirma
ta ualeat, & effectus operet ex nunc, non aut ex tūc,
ut in d. obseruare in fi. Et iō talis confirmatio ope
rari non posset, qd si quid uigore illius iurisdictionis
ante confirmationem fuisset expeditum ab eo, cui
fuisset data, illud deberet ualere, ut est casus in d.
obseruare in fi. & hic est casus noster, quia legitima
tio facta a comite nulliter ex defectu præti, nō pōt
ab ipso legitimato p sua ratificationem cōfirmari.
Nec ob id, qd not. in d. l. 2. cū si. C. com. utr. iud. Quia,
vt inquit Bar. in d. obseruare in fi. uer. p suum cō
sensum, & suā confirmationem facere non possunt
qd snia nulla ex defectu iurisdictionis ualeat vt snia,
quis talis consensus partium ualeat vt conuentio,
& pactū. Præterea rōdendo principaliter ad pñiū su
pra formatū, dico, qd de ratificatione, & sciētia Phi
lippi non stat, qm licet tres testes s. dicti deposue
rint Philippū habuisse notitiā, & ratificasse dictā le
gitimationē, tñ t corū dicta non pbat, qm sunt sin
gulares, arg. c. nihilo 3. q. 9. & not. in c. cū eā de testib.
& in l. testium C. eo. tit. & c. licet cām de prob. nam
Paulus primus testis deposuit, qd Philippus existēs
in ciuitate Perusij dedit ei literas ad quendam D.
Baptistā, vt ad illū pecunias, & instrm legitimatio
nis suæ mitteret, & qd demū ipse testis, & pecunias,
& dictum instrm ipsi Philippo portauit, qui erat in
dicta ciuitate Perusij, & infirmus, uiditq; ibi ipsum
Phil. in camera legere illud instrm, & qd dixit ipsi te
sti, qd hereditas ser Gerardi eius patris erat opulēta,
& qd possunt esse quatuor, uel quinq; anni. Itē Fran
ciscus alius testis deposuit, qd existente Philippo in
ciuitate Perusij, ipse testis una die in castro montis
Taxorū uocatus fuit a D. Baptista, qui legit sibi lite
ras d. Philippi, in quib. scriptū erat, qd D. Baptista mit
teret illi pecunias, hoc est scuta xiiij. & instrm legiti
mationis suæ, & ita D. Baptista dictas pecunias, &
instrm tradidit d. Paulo, & qd ipse testis fuit ille, qui
portauit dictum legitimatiōis instrm ser Gerardo
patri Philippi, & sæpius in d. castro ser Gerardus, p
sente ipso teste, & Philippo, habens in manib. dictū
instrm dixit, hoc est instrm legitimatiōis Philippi
& qd sæpe post mortē d. Ser Gerardi uidit Philippū
in d. castro legere dictū instrm, & possunt esse quinq;
uel sex anni. Tertius testis D. Baptista deposuit, qd
Philip. in eius uita habuit scientiā, & notitiā de legi
timatione sua, qd iā possunt esse anni septē, quib. ip
se Philippus dictū legitimatiōis instrm ipsi testi in
castro Taxorū dimisit, & cōmendauit, & qd deinde
habitis ab eo literis illud misit eidē Philippo existē
ti Perusij p Paulū pdictum, & put latius in depōne
dictorum testium continet, qui deponūt de sciētia
& ratificatione d. Philippi saltē tacita in diuersis lo
cis, & tpibus, quia unus deponit de loco mōtis Ta
xorū, alius licet de eodē loco, non tñ de eodē loco
loci, & alius de ciuitate Perusij, itē primus de uno

tpē, secundus de alio, & tertius de alio diuerso, &
sic si rectē dicta horū testiū considerent, clarē psta
bit, qd non de eodem loco, & tpe, sed de diuer
sis deponunt, & nō dñr esse singulares, quia t diuer
sitas locorum, uel tēporum facit testes dici singula
res ad tradita p Bal. in d. l. testiu, & Bar. in l. ob carmē
in fi. ff. eo. ti. de testib. Et ubi cunq; sumus in actu rei
terabili, testes deponētes de diuerso loco, & tpe, &
non de eodē, dñr singulares, & nō pbat c. bonæ in
1. & ibi Bal. in 5. col. de elect. Bar. in l. celsus in fi. ff. de
usuc. & in d. l. ob carmē in fi. Bal. in l. fi. circa med. C.
de edic. di. adr. tol. & in d. l. testiu. Io. de Imo. in l. is, q
reus ff. de pub. iud. & hñ p Cor. in cōf. 181. uol. 3. in 6.
col. Sed nos sumus in actu reitabili, uel in sciētia
seu ratificatione legitimatiōis facta per Philippū,
& testes deponunt de diuersis sciētiis, & ratificatio
nib. tacitis in diuersis locis, & tporib. factis, & habi
tis, ergo tanq singulares non probant, & faciunt ea,
q hñr per Alex. in consi. 75. uol. 2. & in consi. 116. eo.
uol. & melius in consi. 3. uol. 4. Præterea dico dictos
testes non pbat, nā ultra qd sint singulares, t ipsorū
pbatio respectu legitimatiōis est dubia, qm ipsi di
cunt de legitimatiōe Philippi, nec exprimūt, nec
declarāt, a quo, seu a quib. illa fuerit facta, & cum a
multis, & diuersis psonis fieri potuerit, talis pbatio
respectu legitimatiōis dubia dñr, & ppea non pbat
ad fauorē producentis testes, sed tanq dubia debet
pducētē interpretari c. in pñentia cū ibi not. de
probat. ubi gl. & doct. Bar. in l. inter stipulatē in fi.
ff. de uerb. obl. & Alex. in consi. 11. & 119. in fi. & 115.
uol. 7. Non obstat fm principalē fundm, quo dice
bas, qd collegium archiui habeat prætem legitiman
di nothos, & sic adulterinos, qm in priuilegio con
cessionis dñr, qd possit legitimare nothos, manfēres,
& bastardos, & appellatiōe nothorū ueniūt adulte
rini, vt sup. dicebas, quia respōderi pōt, ueluti et ali
qui aduocati d. Stangelini agentis tetigerunt, qd illa
uerba, de quib. supra in dictis secundis literis apo
stolicis sunt narratiua, & assertiua prolata non prin
cipaliter pp se, sed pp aliud, & super eis Papa non
fundat suā intentionem, nec eius principalē dispō
nem, & iō uerba illa non inducunt dispōnem, nec
probat, qm t uerbis narratiuis, & assertiuis Papæ
statutur, qn ea respiciunt ipsum, eiusq; factum, & sup
illis Papa intentionem suā dispōnis fundat, ut hñ p
D. de S. Gemi. in d. c. si Papa in fi. in ult. uer. de priui
leg. in 6. per quem tex. et in §. 1. probatur, qd per uer
ba assertiua probatur intentio, & inducitur dispō,
qn ea loquuntur de materia, super qua sit principa
lis dispō, & concessio, vt patet in exemplo, de quo
ibi, & hñ in cle. 1. & ibi doct. de prob. Sed Papa in se
cundis literis non agit de concedēdo priuilegium
exercēdi iurisdictionē contentiosam, seu uolunta
riā in creando tabelliones, seu in legitimando, sed
solū in augendo redditus d. collegij p assignatiōē
certæ raræ annatarū, ut in dictis literis hñ, q assigna
tionis cōcessio nihil habet cōe cū facultate, & præte
creandi tabelliones, seu legitimandi naturales, uel
manfēres, & nothos, ergo & c. Scdō respondeo, qd
t uerba assertiua Papæ de eius facto probāt, & dispō
nunt, si super illis intentio principalis Papæ fundet,
qn simplr ponunt, non referendo se ad aliā priorē
dispōnem diuersam, vt in d. c. si Papa, & in d. cle. 1.
de probat. quæ iura italoquuntur. Sed qn Papa po
neret aliqua uerba assertiua sui facti habita relatio
ne ad aliud, hoc est referendo se ad aliam suam, uel
alterius dispositionem, & maximē per uerba restri
ctiua, & limitatiua, vt est dictio prout, iuxta, non ali
ter, uel alia similia, vt in l. edit. C. de eden. ueluti de
clarat Bartol. in dicta extrauagan. ad reprimendum
A A A in uer.

inuer. prout, & doctores maximè moder. in d. l. edita. & Dec. in consi. 63. & Alex. in consi. 9. uol. 5. tunc non statuerit asserioni, & relationi alterius disponis, sed ipsi principali dispositioni, quia tunc uerba asseritiua non probant, nec disponunt, nisi quatenus loquitur dispo. relata auth. si quis in aliquo cū materia C. de eden. & hñ per Inn. & alios canonistas in c. qm̄ de probatio. Et ideo si Papa in suis literis asserat aliquid, quod sit, uel appareat esse falsum, maximè ex relatione, q̄ ad aliud facit, tunc si ea falsitas probetur, & appareat, uerbis illis asseritiuis non stat, ut est gl. in d. c. l. de proba. & hñ per Felin. in c. cum a nobis nu. 4. de testib. Sed id, q̄ in dictis secundis literis dñ de notariis creādis, & nothis legitimandis, & de aliis asseritiuè positis ponitur, & dñ habita, & facta expressa relatione ad priores literas per dictio nem prout restrictiua, & limitatiua, ut ibi, put in alijs nris literis, quas in cancellaria nostra publicari mandauimus, ergo uerbis illis asseritiuis non est stā dum, nec ea disponunt, sed standū est in hoc dictis priorib. literis, in quib. non fuit data ptas legitimā di nothos, seu adulterinos. Nec obstat, q̄ dicebatur uerbis narratiuis, seu enūciatiuis geminatis standū esse, & illa tunc disponere per Alex. in l. ex hac ff. de donat. Quia responderetur ex proximè dictis q̄ hoc uerum esse, nisi illa essent prolata habita expressa relatione ad aliud. Præterea non dñr dicta uerba gemi natè prolata eodem mō, nec eodē respectu, sed di uersimodè, & quoad diuersos effectus, diuersumq; finem, ad hoc aut, q̄ ut uerba enunciatia gemina tē prolata disponant, requiritur, q̄ eodem mō, seu eodem respectu, & ad eundem finem fuerint prola ta, ut traditur per Alex. & alios, quos allegat in d. l. ex hac. ¶ Non obstat tertium fundm̄, quod sit ex il lis uerbis positis in dictis secundis literis ibi, ac q̄ nulli oīno hoīum liceat & c. ubi Papa expressè in terdicat alijs personis infra unam dietam legalem ab urbe, seu loco, ubi ipsum Romanum Pōficem cum sua curia pro tpe residere contigerit, q̄ nō pos sint legitimare nothos & c. ergo vñ hoc ipsi collegio permittere, quia primo respondeo, q̄ illa sunt uerba enunciatia, seu asseritiua, ut sup. uel secundo, & melius dico, q̄ posito illa uerba in ea parte esse di spositiua, tñ q̄ ex illis non pōt dici data dicto colle gio ptas legitimandi nothos, sed solum legitimā di eos, quos legitimare ex prioribus literis permīssum fuit nam cum ea uerba ueniant priuatiuè, & destru ctiuè ad priuandum gñaliter homines hac potesta te legitimandi, sequitur, q̄ ex illis uerbis priuatiuis, & destructiuis non pōt dici cōcessa dicto collegio, & posita ptas legitimandi nothos, nam ad destru ctionem unius non sequitur necessario positio alte rius sñj, quis ad positionē unius necessario sequat destructio alterius ex sñjs l. si inter me, & te in prin. & ibi gl. Pau. de Cast. & alij ff. de excep. rei iudic. qm̄ inducta ad unum effectum puta ad diminutionem non operantur sñrium, nec augmentum l. cum tale §. falsam, & ibi Bart. ff. de cond. & demon. & l. legata inutiliter ff. de leg. 1. ¶ Ex quibus omnib. satis clarè apparet, q̄ snia in illa parte, qua iudex absoluit reos conuentos ab alijs petitis respectu legitimacionis, quæ per sniam confirmata, seu ualida declarat vñ, dñ esse iniusta, & malè lata: Quæ ē dñ iniusta respec tu fructuū petitorum, à quib. rei dñr absoluti, qm̄ si Philippus indistinctè, & absolute nō fuit capax bo norum hereditarium pp legitimacionem nullā, & inualidam, ut dictum fuit, in quo casu ipse Philip pus per ser Gerardum testatorem fuit relictus cura tor bonis ipsius, vt in testamento hñ sequitur, q̄ si is, vt curator datus bonis (vt quia fuerit in ea ætate

constitutus, in qua curator esse potuerit iux. l. fin. C. legi. tut. §. fin. in fidei. tut. & §. item si minor inst. de exc. tu.) dicta bona administrauerit, fructusq; illorum receperit, ipse, uel hæredes sui, uel alij, qui administrauerunt, tenebuntur de fructibus, & de ad ministracione rōnem reddere, & reliqua restituere l. rationes cum ibi not. C. de admi. tut. l. i. §. officio, l. nisi in fi. & per totum ff. de tutel. & rō dist. l. 2. cum glo. & ibi doct. C. de admi. tut. Et q̄ curator datus bonis, vt in terminis nostris iux. l. si quis instituat cum ibi not. per gl. & doct. teneatur de administra tione rōnem reddere, hñ in l. 2. & ibi gl. & doct. ff. de curat. bon. dando: Si uerò ipse Philippus fuit capax bonorum hereditatis, quia rectè fuerit legitimatus (quod tñ negatur) tunc t̄ ex eo, q̄ grauatus fuit one re fidei commissi sub conditione, quæ euenit, put a iudice declaratum, & iudicatum fuit, ipse, uel hère des sui a die moræ, uel a die litis contestata, si antea non fuerunt in mora, debuerunt condēnari ad fru ctus eorum bonorum, quæ restōni subiecta erant, per tex. cum ibi not. per gl. in l. 1. & per totum C. de iur. & fruct. leg. & est tex. ibiq; gl. & doctores in l. in fidei commissaria ff. ad trebellianum, l. paulus resco det in fi. & in l. q̄ de bonis §. quod auus ff. ad legem Falcid. Et cum hoc ultimum omni dubitatione ca reat, & iō ulterius non insisto, & in omnibus iuxta supradicta iuris esse concludo. Laus Deo.

S V M M A R I V M.

- 1 Spurius a principe, uel habente ab eo potestatem de plenitudi ne potestatis ita legitimatur, ut nihil a legitimis, & natura libus differat, & hoc cum clausula expresse derogatoria legis contraria.
- 2 Legitimatio spurij facta ad instantiam patris a Papa, uel ba bente ab eo potestatem fieri potest cum clausula derogato ria solum generali, non obstantibus, & num. 6. immo etiam sine clausula generali, uel speciali derogatoria legum impe rialium, etiam alijs legitimis extantibus, & num. 7.
- 3 Legit. matio facta ad instantiam patris illo ueniente, grane alte rius prauadicium respectu hereditatis patris non continet.
- 4 Filius spurius ad patris petitionem legitimatur etiam inuitus, & ignorantibus alijs filijs legitimis, & naturalibus.
- 5 Pater in uita filijs prauadicare potest, bona dilapidando, & dissipando.
- 6 Papa potest oēs, & quosunque illegitimos legitimare, et absq; clausula generali, uel speciali derogatoria legis imperialib. Neque legis imperialibus ligatur.
- 7 Illegitimi de iure civili regulariter, existentibus legitimis, & naturalibus nequeunt legitimari, & ideo de illis expressa mentio fieri debet.
- 8 Potestatis plenitudine in legitimando princeps, & comes quā do vii censeantur.
- 9 Papa, uel comes p̄tatem ab ipso habens potest illegitimos legiti mare et absq; expressa mentione facta a patre supplicatē de le gi. & naturalib. existentib. dummo scientiā de illis habuerint.
- 10 Illegitimus filius uarijs, multisq; modis legitimatur.
- 11 Frequentius per rescriptum, & preces principi oblatas.
- 12 Legitimandi per rescriptum potestas comitibus quoque ex pri uilegio Pape, uel Imperatoris competit.
- 13 Et ipsorum priuilegium diligenter inspicendum est.
- 14 In legitimacione, quæ fit per rescriptum principis, uel comitis, plura sunt necessaria.
- 15 Est in ea qualibet illegitimitati: qualitas exprimenda, & quo modo num. 17.
- 16 Legitimatio cum clausula, defectu quocunq; non obstante, facta ab habente p̄tatem legitimandi super omni defectu, ad oēs de defectus etiam non expressos trahitur, cessatq; omnis subreptio nibus.
- 17 Infantes, & furiosos legitimandi ptas comiti concessa censetur, si ei data sit ptas legitimandi omnes, & quosunque illegitimos.

Spu-